

Dagelijkse update Irak

4 april 2003

Politiek

- **VS Powell – EU/NAVO informele lunch:** Van Europese zijde (incl. Patten en Solana) opnieuw belang VN-rol en relatie met MOVP benadrukt. Powell: belang van Iraq Interim Authority (IIA) als paraplu voor hulpinspanningen en snelle overdracht bestuur aan Iraakse bevolking. Vooruit kijkend: dialoog transatlantische relatie van groot belang (PV NAVO).
- **VS, bilaterale Powell – M:** Rol VN post-conflict, (Powell: zodra veiligheidssituatie dit toelaat). VS: veel slagen om arm. Belangrijke rol ORHA. Geen leidende VN-rol bij evt. conferentie inrichting bestuur Irak: eerder efm. Afghanistan (Bonn) waarbij VN goede diensten verleend. Hoop op speciale vertegenwoordiger VN, voor aanname VN resolutie. Inzet stabilisatiemacht, tevens gericht op politieke wederopbouw, als militaire actie in geheel Irak is beëindigd (PV NAVO).
- **VS – EU Trojka meeting Powell** Overzicht VS-plannen post-conflict Irak. VN-rol, maar concrete invulling dient nog bepaald. Zeker geen volledige overdracht aan VN. EU-zijde benadrukte efm. ER- conclusies belang VN, betrokkenheid Arabische wereld. Nadruk op transatlantische relatie (COREU).
- **VS Congres** aanvaardt extra begroting voor Irak. Budget door Senaat verhoogd tot USD 79 miljard (div. VS media).
- **VN / uitspraken SGVN:** (In interview met Al Jazeera) Geen spoedige wapenstilstand; hierover gesproken tijdens lunch met VR-leden. Gevraagd naar legitimiteit van de oorlog, herhaalde hij eerdere uitspraken: "I have raised questions about it (...) I have never justified nor supported this war." (UN news service)
- **VN / post Saddam:** Tweede bijeenkomst van gelijkgezinden t.a.v. VN-rol in post-Saddam tijdperk (3 april in New York) op initiatief van Nieuw-Zeeland en Canada. Nederland, Zweden, Noorwegen, Chili, Mexico en Zwitserland uitgenodigd. Groep zal bijeen blijven komen om discussie voort te zetten (PV NY).
- **VN / uitspraken M:** Multilaterale weg niet doodlopend; geen residu van voorbije tijd, maar reële noodzaak. Huidige tegenstellingen in VN, NAVO en EU barsten, geen breuken. Nederland blijft binnen EU en in Washington pleiten voor centrale rol VN bij wederopbouw Irak en voor actieve bijdrage EU (NRC Handelsblad).
- **Frankrijk/MP Raffarin:** VS heeft met aanvang militaire acties een morele, politieke en strategische fout gemaakt. Er zou een "alternatief voor oorlog" zijn geweest, zo Raffarin. Daarnaast wel nadruk dat coalitie overwinning gewenst is (Reuters).
- **Frankrijk, Rusland, Duitsland:** Ministers BZ ontmoeten elkaar heden in Parijs (HMA Moskou).
- **Qatar:** Irritatie t.a.v. Saoedi-Arabie, dat Qatar verwijten maakt, terwijl het zelf aanvallen op Irak vanaf Saoedisch grondgebied toelaat (HMA Koeweit).
- **Bahrein/protest:** Oorlogsprotest 2 april: werkonderbreking van tien minuten (HMA Koeweit).

- **Bahrein/uitwijzing:** Uitwijzing op 2 april van functionaris Iraakse ambassade, wegens verdenkingen betrokkenheid bij plaatsen van een bom op 24 maart jl. (HMA Koeweit).
- **Koeweit/post-SH:** Introductie VS ambassade van generaal Jay Garner, Hoofd ORHA. Garner houdt momenteel kantoor in Hilton hotel. Dagelijks contact met Rumsfeld (HMA Koeweit).
- **Koeweit/contingency:** VS bedrijf Haliburton stuurt binnenkort personeel terug naar Koeweit. Chevron en Santa Fe ziet hier voorlopig nog van af. VS ambassade wacht einde vijandelijkheden in Irak af vooraleer reisadvies af te zwakken (HMA Koeweit).
- **Jordanië/groeiende kritiek op Koning:** 99 vooraanstaande Jordaniërs hebben Koning gevraagd oorlog duidelijk te veroordelen (HMA Amman).
- **Jemen/uitwijzingen:** In tegenstelling tot eerder vermeld bericht zijn de drie in Jemen opgepakte leden Iraakse geheime dienst nog niet uitgewezen (HMA Sana'a).
- **Irak/shiïeten:** Oproep Shiïetische leider aan volgelingen neutraal te blijven. Vermindert hiermee risico van "heilige oorlog" (Reuters).

Militaria

- **Bagdad:** VS troepen melden Saddam International Airport in handen te hebben. Afgelopen nacht opnieuw zware bombardementen. O.m. presidentieel paleis, hoofdkwartier Iraakse luchtmacht en Iraakse Centrale Commando getroffen (Reuters).
- **Midden- en Zuid-Irak:** Amerikaanse mariniers hebben greep op Najaf en Nasiriya versterkt, nadat verzet van Fedayeen-milities was gebroken. In Najaf bevindt zich één van de belangrijkste shiïetische heiligdommen. Britse mariniers nog steeds op twee kilometer van Basra, dat nog in handen is van Irakezen (Reuters).
- **Noord-Irak :** Omgeving Mosul hevig gebombardeerd. Koerdische troepen blijven posities innemen die door Irakezen zijn verlaten. Rukken verder op naar Kirkuk (CNN).
- **Turkije/VS :** Tijdens bezoek van Powell aan Turkije zijn bestaande afspraken over mogelijkheden voor doorvoer van militair materieel en hulpgoederen verruimd (CNN).

Humanitair

- **Olie voor Voedsel:** Nog steeds verwarring over waarde van nog beschikbaar te komen contracten binnen OVV. SGVN gaat uit van USD 270 mln. aan direct beschikbaar voedsel. VR vergadert 8 april verder over exacte implementatie van OVV-resolutie (PV/NY).
- **Stand van zaken VN-appeal:** OCHA schat totale reactie donoren rond USD 1,2 mld. Veel hiervan niet direct aan VN-appeal verbonden, bijv. groot deel van VS-bijdrage (USD 560 mln.) (PV/NY).
- **Nassriyah en Najaf:** Sinds 1 week zonder water. Beschikbaarheid water blijft problematisch waar frontlinie opschuift en bombardementen plaatsvinden. Hevige gevechten belemmeren toegang voor hulpverleners (ICRC/OCHA).
- **Bagdad:** ICRC levert drinkwater aan voorsteden, weeshuizen en ziekenhuizen. Ten zuiden: watersystemen nauwelijks op helft van capaciteit (ICRC/OCHA).

- **Babylon (Hilla):** Ziekenhuizen kunnen aantal oorlogsgewonden nauwelijks aan (300 per dag, merendeel vrouwen en kinderen). ICRC levert medisch materiaal (ICRC/OCHA)
- **Basra:** Geen voedselcrisis (WFP). ICRC levert aldaar water aan 3 ziekenhuizen. Regionaal watersysteem draait op noodgeneratoren (ICRC).
- **Umm Qasr:** Publieke distributiesysteem werkt niet meer. Britse militairen hebben inmiddels community-based systeem opgezet voor distributie van noodhulpgoederen. Lokale agenten zijn verdacht vanwege lidmaatschap Baath-partij en veelal ondergedoken (ICRC/OCHA).